

Δευτέρα, 4 Απριλίου 2016.

ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΚΑΘΗΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΙΣ ΣΑΜΠΕΖΥ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2016.

Αρχιμ. Κυρίλλου Κωστοπούλου, Ιεροκήρυκος Ι. Μ. Πατρών, Δρος Θεολογίας.

Κατόπιν της ανακοινώσεως των αποφάσεων της Συνάξεως των Προκαθημένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας στο Σαμπεζύ της Γενεύης (21-28 Ιανουαρίου 2016) και εν όψει της συγκλήσεως της λεγομένης Αγίας και Μεγάλης Συνόδου τον Ιούνιο ε.έ. στην Κρήτη, θα ήθελα ως κανονολόγος να τοποθετηθώ κυρίως ως προς τα θέματα, τα αφορώντα στις σχέσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας ως της Μόνης Εκκλησίας μετά των αιρετικών ομάδων των αποκεκομμένων από το Σώμα της.

Στις περισσότερες παραγράφους του προαναφερθέντος κειμένου υπογραμμίζεται η ευθύνη της Ορθοδόξου Εκκλησίας για την ενότητα των χριστιανών και μάλιστα των χριστιανικών «εκκλησιών και ομολογιών». Απαντούμε ως προς αυτή την αναφορά:

Ἡ Εκκλησία τον Χριστού είναι μία και τούτο γιατί το Σώμα του Χριστού είναι ένα. «Μεμέρισται ο Χριστός;» (Α΄ Κορ. 1, 13). Ο καθηγητής και επίσκοπος Νικόδημος Μίλας γράφει επ' αυτού: «Επειδή μία κεφαλή της Εκκλησίας υπάρχει, δηλονότι ο Ιησούς Χριστός, δέον η Εκκλησία, η το σώμα αυτού αποτελούσα, να ή ενιαία, μία» (Εκκλησιαστικόν Δίκαιον, σ. 294).

Όλα τα άλλα μορφώματα, τα οποία αυτοαποκαλούνται «Εκκλησίες», είναι αμάδες αποκεκομμένες από το Σώμα της ΜΙΑΣ, ΑΓΙΑΣ, ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ καὶ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ. Εκείνος δε που ονομάζει κάθε ένα από αυτά τα μορφώματα «Εκκλησία» τοποθετείται αυτομάτως στον χώρο της αιρέσεως.

Ο 95ος κανόνας της Πενθέκτης Οικουμενικής Συνόδου διακελεύει: **«Τους προστιθεμένους τη Ορθοδοξία, και τη μερίδι των σωζομένων από αιρετικών, δεχόμεθα κατά την υποτεταγμένην ακολουθίαν καὶ συνήθειαν [...] δίδοντας λιβέλλους, και αναθεματίζοντας πάσαν αίρεσιν μη φρονούσαν, ως φρονεί η αγία του Θεού καθολική και αποστολική εκκλησία...»** (Σύνταγμα Θείων και Ιερών Κανόνων, τ. 2, σ. 529-530. Βλ. και 2ο κανόνα Β΄ Οικουμ. Συνόδου, όπ. π. σ. 187).

Δεν είναι δυνατόν κάποιος να αφαιρούν ή να προσθέτουν στα όσα διακελεύει η Εκκλησία μέσω των Οικουμενικών Συνόδων και των τοπικών Συνόδων, οι οποίες έλαβαν Οικουμενικό κύρος με τον 2ο κανόνα της Πενθέκτης Οικουμενικής Συνόδου και να παραμένουν «Εκκλησία».

Εξάλλου, αυτό διετράνωσαν οι συμμετασχόντες στην Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδο Πατέρες: **«Μετά πάσης τοίνυν ακριβείας ερευνήσαντές τε και διασκεψάμενοι, και τω σκοπώ της αληθείας ακολουθήσαντες, ουδέν αφαιρούμεν, ουδέν προστίθεμεν, αλλά πάντα τα της Καθολικής Εκκλησίας αμείωτα διαφυλάττομεν· και επόμενοι ταις αγίαις Οικουμενικαίς έξ (6) Συνόδοις [...] επακολουθούντες τη θεηγόρω διδασκαλία των αγίων Πατέρων ημών και τη παραδόσει της καθολικής εκκλησίας, του γαρ εν αυτή οικήσαντος Αγίου Πνεύματος είναι ταύτην γινώσκομεν»** (Mansi 13, 376).

Κατ' αυτόν τον τρόπο η Ορθόδοξος Εκκλησία ως κατέχουσα την αλήθεια δεν επιζητεί την ανεύρεση «κοινών στοιχείων της χριστιανικής πίστεως» μετά των αιρετικών, αλλά την αποδοχή εκ μέρους αυτών της όλης Αγγελικής και Πατερικής αληθείας. Ο Απόστολος των Εθνών Παύλος, γράφοντας στον Τίτο και αναφερόμενος στους αιρετικούς, εντέλλεται: **«Αιρετικόν άνθρωπον μετά μίαν και δευτέραν νουθεσίαν παραιτού, ειδώς ότι εξέστραπται ο τοιούτος και αμαρτάνει, ων αυτοκατάκριτος»** (Τίτ. 3, 10). Κι αυτό γιατί, κατά τον Θεοδώρητο Κύρου, είναι ανώφελο - «ανόνητος ο πόνος» (PG 82, 869) - να επιδιώκονται συνομιλίες με ήδη διεστραμμένους εκ της αιρέσεως νόες.

Γι' αυτό και ο Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας επιμένει: **«Τοις γαρ άπαξ ολοτρόπως απονενευκόσι προς απάτην και φενακισμόν, και κεκρατημένοις τω ψεύδει, περιπτώς που τάχα και των ωφελείν ειωθότων ο λόγος»** (PG 70, 784).

Η Ορθόδοξος Εκκλησία, σύμφωνα με τον π. Γεώργιο Φλωρόφσκυ, δεν είναι μουσείο νεκρών αποθεμάτων, αλλά ούτε εταιρεία ερευνών. Κατά παρόμοιο τρόπο, ούτε η Ορθόδοξος πίστη είναι κειμήλιο του παρελθόντος, αλλά συνιστά την «μάχαιραν του πνεύματος» (Εφεσ. 6, 17. Βλ. Γ. Φλωρόφσκυ, Αγ. Γραφή, Εκκλησία, Παράδοση, Θεσ/νίκη 1976, σ. 43).

Αυτονόητο είναι ότι επιδίωξη της Ορθοδόξου Εκκλησίας δεν είναι να αγωνισθεί για την ενότητα, αλλά για την επιστροφή των αποκοπέντων απ' αυτήν αιρετικών και η επανένταξή τους σ' αυτήν. Αυτό άλλωστε αποδεικνύει και η οντολογική αγάπη της Ορθοδόξου Εκκλησίας προς τους ετεροδόξους. Και τούτο διότι **η αγάπη, για να είναι όντως αγάπη, οφείλει να ευρίσκεται εντός της αληθείας**, αποκλείοντας κάθε πνεύμα φιλαρεσκείας και κοσμικότητας. Εκτός αληθείας δεν είναι δυνατόν να υπάρξει πραγματική αγάπη. Η πραγματική αγάπη δεν εγκαταλείπει τον αιρετικό στην πλάνη του, αλλά τον ανασύρει από το βάραθρο της απωλείας, τείνοντας την χείρα της αληθείας. Ο Άγιος Εφραίμ ο Σύρος προσδιορίζει τα ανωτέρω με ακρίβεια: **«Εάν γαρ την αλήθειαν κρύψωμεν, ουδέν διαφέρομεν των ψευδοπροφητών, οι επλάνων τον λαόν, τα καταθύμια εκάστω λαλούντες. Οι δε του Θεού Προφήται, την αλήθειαν κηρύσσοντες, εμισούντο και απεκτείνοντο»** (Εις το πρόσεχε σεαυτώ, τ. 2, σ. 158).

Σε άλλη παράγραφο του κειμένου της ανακοινώσεως των Προκαθημένων της Ορθοδόξου Εκκλησίας **αναφέρεται ότι στόχος της μελλούσης Συνόδου είναι η αποκατάσταση της εκκλησιαστικής κοινωνίας**. Ο όρος «αποκατάσταση» ενέχει την ανασκευή των αποφάσεων των προηγούμενων Οικουμενικών Συνόδων. Όμως, ο 2ος κανόνας της Πενθέκτης Οικουμενικής Συνόδου τονίζει: **«Μηδενι εξείναι τους προδηλωθέντας παραχαράττειν κανόνας, ή αθετείν, ή ετέρους παρά τους προκειμένους παραδέχεσθαι κανόνας»** (Ράλλη – Ποτλή, Σύναγμα, τ. 2, σσ. 309-310). Επομένως, ο όλος αγώνας της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας πρέπει να αποβλέπει στην επιστροφή των αιρετικών στην Αγιοπατερική αλήθεια και την ένταξη αυτών στο Σώμα της Εκκλησίας.

Τέλος, το πολλάκις χρησιμοποιούμενο ως επιχείρημα υπέρ της οικουμενιστικής συνυπάρξεως μετά των αιρετικών χωρίο **«ίνα πάντες έν ώσιν»** (Ιωάν. 17, 21) δεν αναφέρεται στους αποκοπέντες αιρετικούς, αλλά στους ίδιους τους Ορθοδόξους Χριστιανούς και τους μετανοούντες αιρετικούς και αλλοθρήσκους, οι οποίοι, διά του κηρύγματος των Αποστόλων και των διαδόχων τους, θα εντάσσονται στην Μητέρα Εκκλησία.

Ο Άγιος Ιουστίνος Πόποβιτς συμφωνεί απολύτως με την Ορθόδοξη εκκλησιολογική άποψη ότι το Σώμα της Μίας Εκκλησίας δεν είναι δυνατόν να διαιρεθεί και μόνον για επιστροφή των αποκοπέντων από αυτό ημπορούμε να ομιλούμε και όχι για συνένωση διεστώτων τεμαχίων αυτού. Λέγει χαρακτηριστικά: **«Η Εκκλησία είναι μία και μοναδική, διότι είναι το Σώμα του ενός και μοναδικού Χριστού. Είναι οντολογικώς αδύνατος ο χωρισμός της Εκκλησίας, διά τούτο ποτέ δεν υπήρχε διαίρεσις της Εκκλησίας, αλλά μόνον χωρισμός από την Εκκλησίαν [...] Εκ της μιας αδιαίρετου Εκκλησίας του Χριστού εις διάφορους καιρούς απεσχίσθησαν και απεκόπησαν οι αιρετικοί και σχισματικοί, οι οποίοι κατά συνέπειαν έπαυσαν να είναι μέλη της Εκκλησίας και σύσσωμοι του Θεανθρωπίνου σώματός της [...]. Τοιούτοι είναι οι Ρωμαιοκαθολικοί και Προτεστάνται και Ουνίται και όλη η άλλη αιρετική και σχισματική λεγεών»** (Ορθόδοξος Εκκλησία και Οικουμενισμός, Θεσ/νίκη 1974, σ. 82).

Τοιουτοτρόπως, μία Οικουμενική Σύνοδος - και όχι «Πανορθόδοξος» - οφείλει να εξετάσει ζητήματα αφορώντα στην ουσία της πίστεως και της εκκλησιαστικής διδασκαλίας, χωρίς να

εισάγει καινοτομίες. Οι αποφάσεις της πρέπει να είναι σύμφωνες με την διαμορφωθείσα, τη επενεργεία του Αγίου Πνεύματος, καθολική πίστη της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Οι Άγιοι Πατέρες, οι συμμετασχόντες στην εν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδο του 879-880 με παρρησία διεκήρυξαν ότι κάθε επέμβαση στα παραδοθέντα εκ των προηγούμενων θεοπνευστων Οικουμενικών Συνόδων συνιστά αίρεση και ύβρη: **«Ουδέν αφαιρούντες, ουδέν προστιθέντες, ουδέν αμείβοντες, ουδέν κιβδηλεύοντες. Η μεν γαρ αφαιρέσεις και η πρόσθεσις, μηδεμίαν υπό των του πονηρού τεχνασμάτων ανακινουμένης αιρέσεως, κατάγνωσιν εισάγει των ακαταγνώστων και ύβριν των πατέρων αναπολόγητον. Το δε κιβδήλοις αμείβειν ρήμασιν όρους πατέρων πολύ του προτέρου χαλεπώτερον»** (Mansi 17, 373). Εν αντιθέτω περιπτώσει η συνελθούσα Σύνοδος κηρύσσεται **«ληστρική» Σύνοδος**.

Η Ορθόδοξος Εκκλησία είναι η Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία. **Είναι «εικὼν της Αγίας Τριάδος», κατά τον Lossky**. Οι Άγιοι Πατέρες δεν παύουν να το επαναλαμβάνουν και οι ιεροὶ κανόνες να το επιβεβαιώνουν. Πρέπει, συνεπώς, να αποτελούμε μέλη αυτού του Σώματος του Χριστού, της Αγίας Ορθοδόξου Εκκλησίας μας, για να απολαμβάνουμε αυτήν την ενότητα μέσω της Χάριτος του Αγίου Πνεύματος και να σωζώμεθα. Έτσι θα εκπληρώνεται το αίτημα του Θεανθρώπου: «ίνα πάντες έν ώσιν». Ο Άγιος Γρηγόριος Νύσσης το επισημαίνει: **«Το συνδεικόν της ενότητος ταύτης [...] το πνεύμα το άγιον [...] Την δόξαν γάρ, φησίν, ην έδωκάς μοι, έδωκα αυτοίς»** ("Gregorii Nysseni opera, vol. 6", H.Langerbeck, Brill, Leiden 1960, τ. 6, σ. 467).

Τα άλλα θέματα, τα απασχολούντα τις προπαρασκευαστικές της μελλούσης Συνόδου συνάξεις, όπως τα περί του μυστηρίου του γάμου ή της νηστείας έχουν, κατά την γνώμη μας, λυθεί από τις προηγούμενες Οικουμενικές Συνόδους και τις Τοπικές Συνόδους, οι οποίες έλαβαν Οικουμενικό κύρος.

Είναι εξόχως σημαντικό στην παρούσα χρονική στιγμή ο οικουμενικός Πατριάρχης και οι περί αυτόν να κατανοήσουν ότι φέρουν μεγίστη ευθύνη έναντι του Θεού και των μελών της Ορθοδόξου Εκκλησίας, εάν μία Σύνοδος καταστεί ληστρική και προκαλέσει σχίσμα στην Ορθόδοξο Εκκλησία μας.

http://thriskeftika.blogspot.gr/2016/04/blog-post_77.html